

Devrimci yayının işlevi üzerine

Politik mücadele, devrimci partinin fabrika, mahalle gibi yerel sorunların yanısıra, bizi kuşatan sistemin işleyişine dair bütünlüklü düşünce ve önerilerine insanları ikna etmek anlamını taşır. Bu nedenle temelde ulusal ve uluslararası gerçekliğe yönelik değerlendirmeler üzerinde yükselir. “Kahrolsun neo liberal saldırı politikaları, %10 zam hemen, politik tutsaklara özgürlük ve tüm destek Arap devrimlerine” türünden talepler bu anlayışın pratikteki karşılıklarıdır. Bu nedenle devrimci partinin bir fabrika ya da iş yerine yönelik talepleri bu organizmanın en genel kavrayış ve önermelerinin yerel sorunlara dair yansımaları anlamını taşıyacaktır.

O halde bulunduğu alanda mücadele yürütmekte olan bir işçi, mevcut politik duruma ilişkin partinin en temel önermelerinin hangileri olduğuna nasıl karar verebilir? İzlenen politik hattın kavranılmasını kolaylaştırmak için fiili gelişmelere yönelik politik/metodik tutumlar devrimci işçi gazetesinin giriş ve merkez sayfalarına yerleştirilir. Böylelikle, bir devrimci işçi gazetesinin ilk işlevi olan, işçinin çevresindekilere ajitasyon yapabilmesinin, yani daha yalın bir ifadeyle iki ya da üç merkezi önerme doğrultusunda insanları harekete geçirme sanatının koşulları yaratılmış olacaktır; bir imza kampanyası, greve çıkmak, vb.

İş yerindeki yakıcı bir sorunla ya da patlak veren bir grevle ilgili bir toplantıya gidecek işçi, gazetede yayımlanan merkezi metinlerden yararlanarak politik müdahalesine yön verebilir. En yakıcı, önemli ve bu nedenle öne çıkartılması gerekli sorunları ortaya koyacak ve dahası bu konulara ilişkin partinin önerilerini görünür kılacak araç, esasen devrimci işçi gazetesidir.

Bir propaganda aracı olarak devrimci yayın

Devrimci yayının ikinci işlevi, devrimci propaganda yapmaktır. Propaganda bir politik tutum ya da önerinin detaylı bir biçimde anlatılması anlamına gelir.

Konuşmaların kısa tutulmasının zorunlu olduğu bir işçi toplantısında ya da kitle gösterisi esnasında politik görüşlerin uzun uzadıya aktarılması olanak dışıdır. Böylesi toplantılarda yalnızca mücadele selamlanabilir ve bazı hedeflere vurgu yapılarak mücadelenin önüne konulması gereken iki ya da üç görevin altı çizilebilir. Ama mücadeleciler işçi bu tip alanlarda müdahaleye yönelik önerilerinin arka planını sunabileceği bir araca sahiptir; Devrimci işçi gazetesi. Mücadeleyi sahiplenmekte olan eylemcilere ya da parti tarafından dile getirilen önerilere ilgi gösterenlere sunulacak devrimci işçi gazetesi aynı zamanda mücadelenin mevcut seyrine ilişkin çok daha derin ve detaylı açıklamaların yer bulduğu bir platform işlevi görür. Böyle bir propaganda aracı sayesinde bir işçi bir bankacıyla eğitim politikaları hakkında, bir öğretmenle Libya'daki emperyalist müdahale hakkında ya da Kürt kökenli bir işçiyle Van depremi üzerine sohbet etme fırsatı bulabilir. Devrimci yayın böylece bir anda farklı sektörler, bölgeler ve sorunlar arasında bir köprü işlevi görmeye başlar. Bu sayede işçi, banka çalışanı, öğretmen, Kürt kökenli işçi, farklı sanılan sorunlarının ve aslında düşmanlarının - hükümet, burjuvazi, emperyalizm- ortak olduğunu kavramaya başlar.

Partiyi örgütlemek ve inşa etmek için bir araç: Devrimci yayın

Propaganda ve Ajitasyon çalışmasının bütünleştirilmesi esnasında devrimci işçi gazetesinin üçüncü ve olağanüstü önemde yeni bir işlevi ortaya çıkar; Lenin'in ifadesiyle partinin vazgeçilmez inşa aracı olarak "kolektif örgütleyicilik". Mücadeleciler işçi açısından yayının kolektif örgütleyici rolünü kavramak sanıldığı kadar karmaşık olmamalıdır; eğer politik hattına bir kişiyi kazanmak istiyorsa ona yayını okumasını önermek ve ardından neler düşündüğünü, kafasında ne tip sorular oluştuğunu ve ardından hangi kampanyalara katılmaya eğilimli olduğunu açığa çıkartmak bir ilk adım olacaktır. Aslında sürdürülen mücadele ile devrimci yayın arasındaki ilişki bu denli basittir. Partinin politik hattını onaylayan üç ya da dört düzenli okuyucu açığa çıktığında, haftada bir kez yayını tartışmak için buluşmayı ve ortak faaliyetlerde bulunmayı önermekle, aynı zamanda bir mücadele çekirdeğinin de ilk adımları atılmış olur. Bu aşamadan itibaren devrimci işçi gazetesi daha üst düzeyde bir önem kazanır, zira öncüler işçiye tartışmalara hangi konudan, ne tip önermelerle başlanacağını, partinin sürdürmekte olduğu seferberlik ve kampanyaların neler olduğunu, hangi sınıf sektörlerine ne şekilde müdahalede bulunmakta olup, bu müdahalelere yeni okurlarla birlikte nasıl

destek olunabileceğinin yöntemini yayın sunacaktır.

Gazetede yayımlanan makaleler yemek molalarında, öğretmen odalarında ve hatta makine başında geliştirilebilecek sohbetlerin vesilesine dönüşürler. Bu sohbetler esnasında arkadaşlarınca öncü işçinin o an cevaplamakta güçlük çekeceği soru ve sorunlar ortaya çıktığında, öncü işçi parti birimine geri dönerek sorulara ve gördüğü eksikliklere işaret etmelidir. Bu tarz bir pratiğin alışkanlık haline gelmesiyle öncü işçi etrafında etki alanı yaratabilen, arkadaşlarını seferber ve organize edebilen aktif bir militan karakteri kazanacaktır. Mücadele hattında ortaklaşamayan kişilerle dostane ilişkiler sürdürülmeli, gazeteyi onlara önermekten imtina edilmemelidir. Gelgitlerle dolu mücadele seyri boyunca ortak mücadele ihtiyacının ne zaman ve hangi koşullar altında yeniden gündeme geleceği bilinemez. Parti büyüdükçe yeni bir biçim, yeni bir boyut kazanır ve onunla birlikte anlamlı ve üretken bir düzeye sıçrayarak dönüşen tüm devrimcilerin tek bir hedefi olmalıdır; tüm ezilen ve sömürülenlerin bir sözcüsüne, bir politik referansa, bir halk liderine dönüşmek.

Yayının temel anlamı

Bir devrimci yayın pek çok şeyden söz edebilir ve etmelidir. Temel görevi işçi sınıfının ideolojisi ve kurtuluşunun bilimsel yöntemi olan sosyalizm düşüncesinin etkili bir propaganda kürsüsüne dönüşmektir. İşçi, devrimci yayında sosyal yaşamın en can alıcı ve derin konularına ilişkin sorulara dair berrak yanıtlar bulabilmelidir; İşçiler nasıl ve neden sömürülmektedir, ekonomik krizlerin nedeni nedir, Ortadoğu'da yaşanan çatışmaların arkasında yatan gerçek nedenler nelerdir.

Devrimci yayının etki çapı ve tirajının büyüklüğü bizzat partinin etki gücüne ve boyutuna bağlıdır. Bir devrimci parti yayını bir gecede editoryal bir fenomen haline dönüştürecek sihirli bir formül ya da pazarlama oyunu bulunmadığını akıldan çıkartmamak gereklidir. Kitleleri etkilemeye giden yol uzun, meşakkatli, başarısızlıklar, sıçramalar, gerilemeler ve ilerlemelerle doludur. Devrimci yayının milyonlarca okuyucunun kalbini fethetmesi için bizzat partinin milyonlarca kalbi

ve akli fethetmesi gerekir. Bu hedef ancak çetin, sabırlı ve sürekli bir ajitasyon, propaganda, inşa, örgütlenme ve politik eğitim yoluyla mümkün olabilir.

Lenin ve devrimci yayın

1902 yılında “Ne Yapmalı?” adlı kitabında Lenin devrimci partinin inşası açısından yayın faaliyetinin üstlendiği temel görevleri formüle etmekteydi. Yaklaşımı esasen dönemin “ekonomist” olarak adlandırılan sosyal demokrat kesimlerinde yansımaları bulan reformist ve sendikalist eğilimlere karşı uzlaşmaz bir mücadeleden beslenmekteydi. Devrimci hareketin uzun tarihine damgasını vuracak bu tartışmanın can alıcı noktası Lenin’in yayın faaliyetinin temelinde tüm ülke çapında örgütlenme, ajitasyon ve propagandanın merkezi organı işlevi görmesi yatmaktaydı.

Lenin’e göre gerçek bir entelektüel kolektif olarak parti yayını, ekonomist eğilimleri aşacak gerçek bir devrimci politik pratiğin koşullarını açmaya odaklanmalıydı. Bu işlevleri yüklenecek bir devrimci yayın organı olmaksızın, yerel faaliyet el yordamıyla ilerleyen gevşek bir faaliyet olacaktır. Partinin formasyonu bu partiyi ustalıkla temsil edecek bir yayın etrafında örülmedikçe, açık bir biçimde lafta kalacaktır.

Basılı yayının devri geçti mi?

İnternet, Facebook, Twitter ya da Youtube, günümüzde kazandıkları büyük etki alanıyla geniş yığınlarla ulaşmak isteyen bir parti için görmezden gelinemeyecek araçlara dönüşmüşlerdir. Ama yine de son derece basit bir nedenden ötürü basılı devrimci yayının yerini tutamazlar; zira devrimci politika ve sosyalist mücadele insan temelli, yani etten ve kemikten yapılmış işçiler arasında yürütülen faaliyetlerdir. İnsanların politik bilincini kazanmak için sürdürülen mücadele yalnızca düşüncelerin propaganda edilmesiyle sınırlandırılmaz. - eğer bundan ibaret olsaydı internet pek ala bu işlevi kendi başına görürverirdi- Ne var ki sınıf bilincini harekete geçirebilmek, ilk elde alınteriyle geçinen sıradan emekçilerin,

kadınların ve gençlerin gündelik hayatlarına ve mücadelelerine dâhil olmaktan geçer. Öte yandan bu hedefe evde bilgisayar karşısında değil ancak iş yerindeki, okuldaki ya da mahalledeki gerçek hayata katılmakla ulaşılabilir. Mücadelenin bu farklı alanlarında devrimci militan koltuk altındaki gazetesiyile silahlanmış olarak hazır bulunmalıdır.

Öte yandan şunu hatırlamakta yarar var ki, internet türünden yeni iletişim araçları örneğin yalnızca Brezilya da dijital imkânlardan yoksun yaklaşık 100 milyon emekçinin varolduğu düşünülduğünde - bu oran Türkiye’de de görmezden gelinemeyecek türdedir - yığınlarla aramızda ciddi bir engel oluşturabilir. Bu engel işçi sınıfının en yoğun sömürüye maruz kalan kesimlerine ulaşmaya kilitlenmiş bir parti için yabana atılabilecek cinsten değildir. İş yeri toplantılarında, fabrikalarda ve okullarda Tablet bilgisayar ya da Notebook dağıtmak imkânsız olduğuna göre, devrimci işçi gazetesi işçiler için partinin önerilerine ve yönelişlerine ulaşmanın hala en temel aracı konumunu korumaktadır.

Günümüzde yeni iletişim araçlarını hünerli bir şekilde kullanmayı bilmek, sınıf mücadelesi açısından belirgin bir ihtiyaç haline gelmiş durumda. Lenin’de zamanında bolşevik hareketin yeni iletişim araçlarına önem atfetmesini dahası yetikin bir biçimde kullanmayı öğrenmesini önemsemişti. Ekim devriminin zorlu günlerinde radyo, internetin günümüzde üstlandığına benzer devrimci bir konum kazanmıştı. Rusya’da iktidarın işçi sınıfı tarafından zaptedilmesinin ardından, Lenin’in, Radyodifüzyon’un yaratıcılarından Mikhail Alexandrovich Bonch-Bruyevich’e yazmış olduğu mektup bu yeni tip araçları emekçi yığınların hizmetine sunmak konusunda Lenin’in tutkulu arayışlarının sadece bir örneğidir; Söz konusu mektupta Lenin, Radyonun sahip olduğu işlevsel potansiyeli selamlamakta ve “alıcı ve vericiler yardımıyla kağıtsız ve sınır tanımayan bir gazeteye dönüşen bu muazzam aracın” yardımıyla Moskovadaki merkezden okunan bir gazetenin tüm Rusya’da binlerce dinleyiciye ulaşabildiğini vurgulamaktadır.

Bu yaklaşımın da açık bir biçimde işaret ettiği üzere, gelişmekte olan yeni teknoloji ve dile hakim olmak adına tüm gücümüzü seferber etmeliyiz. Ne var ki,

bunu bu araçların sınırlılıklarının bilincinde olarak yapmak durumundayız. Devrimci işçi gazetesi propaganda, ajitasyon ve partinin örgütlenme faaliyetlerinde üstlendiği işlevle, halen iletişim ağının merkezi rolünü sürdürmekte. Bu araç, devrimci tutumlardan hareketle işçi ve emekçi yığınlara nüfuz edebilme hedefine odaklanmış başlıca iletişim gücü olma görevini sürdürse de temel işlevlerini eksiksiz yerine getirebilmesinin yegane yolunun bu vaz geçilmez aracı, günümüzün " kağıtsız gazeteleriyle" desteklemekten geçtiğini unutmamalıyız.

Not: *Bu metin LIT-CI - Uluslararası İşçi Birliği/Dördüncü Enternasyonal - Brezilya seksiyonu PSTU'nun merkez yayın organı Opinao Socialista'nın - Sosyalist Düşünce - 15. yılı nedeniyle Henrique Canary, Jeferson Choma ve Gustavo Sixel tarafından kaleme alınmış metinler baz alınarak Murat Yakın tarafından derlenmiştir.*